

ФОРМУВАННЯ УПРАВЛІНСЬКИХ УМІНЬ МАЙБУТНІХ СТУДЕНТІВ ТЕХНІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

О.І.ЛУК'ЯНОВА

Україна, м. Запоріжжя, Запорізький національний технічний університет

У сучасних соціально-економічних умовах виникла потреба в підготовці фахівців нового покоління, здатних приймати управлінські рішення та нести відповідальність за кінцевий результат діяльності колективу. Питання розвитку управлінських умінь висвітлено у працях вітчизняних педагогів В.П.Андрущенка, І.А.Зязюна, В.Г.Кременя, В.І.Лугового, Н.Г.Протасової та інших.

Відзначимо, що у змісті навчання недостатньо розглядаються сучасні інноваційні підходи до прийняття управлінських рішень, основи педагогічного й освітнього менеджменту, педагогічної інноватики тощо. Постає необхідність удосконалення структури і змісту навчального процесу в технічних вишах на основі розробки нових технологій, які б сприяли формуванню та розвитку управлінських умінь студентів технічних спеціальностей відповідно до вимог і запитів суспільства та інтеграції у світовий освітній простір.

У психолого-педагогічній літературі майже немає досліджень, предметом яких було б теоретичне обґрунтування концепції і змісту, а також апробація педагогічної технології формування управлінських умінь студентів технічних спеціальностей на сучасному етапі оновлення системи вищої освіти України.

Нами було з'ясовано, що розвиток управлінських умінь студентів технічних спеціальностей у процесі навчання в вищій школі, відбувається відповідно до законів матеріалістичної діалектики. Структура управлінських умінь студентів технічних спеціальностей включає взаємозалежні і взаємодоповнюючі характеристики, що об'єднані у чотири групи: діагностико-прогностичні; організаційні; управління міжособистісними комунікаціями; управління власною поведінкою.

До ефективних методів формування управлінських умінь студентів технічних спеціальностей нами віднесено: метод розв'язування управлінських ситуацій (ситуації-ілюстрації, ситуації-вправи, ситуації-оцінки, ситуації-проблеми), метод розробки ділової документації, ділові ігри (імітаційні, рольові), мозковий штурм, тренінги.

Встановлено, що значна частина педагогів технічних вишів не приділяє уваги таким аспектам педагогічної діяльності, як упровадження інновацій, налагодження зв'язків з громадськістю, визначення стратегій розвитку, надання освітніх послуг тощо. Це обумовлює, на нашу думку, включення до навчальних і робочих програм основ організаційного, стратегічного, інноваційного, фінансового менеджменту, здійснення маркетингу в освіті та зв'язків з громадськістю, менеджменту персоналу тощо.

На підставі проведеного теоретичного аналізу наукової літератури і нормативної бази вищої освіти з проблеми дослідження нами було розроблено заняття з формування управлінських умінь студентів технічних спеціальностей на основі системного (цілісності й наявності системоутворюючих зв'язків) й особистісно-діяльнісного підходів. Як зазначено О.В. Крушельницькою та Д.П. Мельничук, розробка практичних занять передбачає визначення варіативних шляхів і способів організації навчання; цілеспрямованого структурування змісту навчання; за особистісно-діяльнісного підходу – проектування, підбір і використання ефективних форм і методів навчання студентів, діагностику розвитку управлінських умінь студентів; постановку і розв'язання актуальних управлінських ситуацій[2].

Відзначимо, що структура розроблених нами занять з формування та розвитку управлінських умінь студентів технічних спеціальностей у системі вищого технічного навчального закладу, має вертикальні складові – концептуальну, змістову, технологічну і діагностичну та горизонтальні зв'язки між різними компонентами всередині кожної складової. Кожна складова є невід'ємною її частиною і характеризується

взаємоузгодженістю і взаємозалежністю. Основним завданням розроблених заходів з формування управлінський вмінь студентів є побудова процесу навчання на технічних спеціальностях на основі принципів науковості, системності, добровільності, варіативності, зв'язку із життям, доступності, самостійності, коучингу, обміну думками і судженнями для прийняття професійно грамотного рішення. Узагальнення результатів теоретичного пошуку дали можливість зробити висновок, що формування управлінських умінь студентів технічних спеціальностей в умовах навчання у вищій школі, є однією з необхідних умов підвищення управлінської компетентності майбутнього фахівця та здійснюється шляхом ознайомлення його з управлінським досвідом на виробництві.

Література:

1. Волярська О.С. Педагогічна психологія: Методичні рекомендації.- Запоріжжя: ТОВ «А плюс», 2011. - 40с.
2. Крушельницька О.В. Управління персоналом: навчальний посібник / О.В. Крушельницька, Д.П. Мельничук. – К.: Кондор, 2003. – 296 с.
1. Экспериментальная психология: Учебник для вузов / В. Н. Дружинин. – 2-е изд., доп. – СПб.: Питер, 2003. – 319.